

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

תמ"ש 2990-07 פלוגית נ' אלמוני
בפני כב' השופט יהורם שקד

1 **התובעת:** פלוגית
2 ע"י ב"כ עו"ד רות דיין – וולפנר

3
4 - נ ג ד -

5
6 **הנתבע:** אלמוני
7 ע"י ב"כ עו"ד דוד בלילישי

8
9

10 פסק דין

11

12 האם לתובעת זכויות בכספים שהתקבלו ממכירת זכויותיו של הנתבע בשתי דירות בישראל, בשם
13 לב כי הצדדים אינם תושבי מדינת ישראל והליך בדבר חלוקת כלל רכושם מתנהל בבית משפט
14 בצרפת. ככל שהתשובה לכך חיובית, מהו היקף זכויותיה של התובעת בכספים אלו.

15

16 **א' - העובדות הצריכות לעניין:**

17

18 1. הצדדים (להלן גם: "בני הזוג", "האישה", "האשה" - בהתאמה) נישאו זל"ז בצרפת בשנת
19 2000, מקום מגוריהם בכל הזמנים הרלוונטיים לתובענה. לאשה אזרחות צרפתית
20 וישראלית ואילו לאיש אזרחות צרפתית בלבד.

21

22 2. מנישואי הצדדים נולדו להם שני ילדים, המתגוררים יחד עם אמם בצרפת.

23

24 3. בחודש 3/04 רכש האיש דירת מגורים ברח'... בת"א (להלן: "דירה א") ובחודש 8/06 רכש
25 האיש דירה נוספת ברח'... בת"א (להלן: "דירה ב"). אין חולק כי לאחר שנכרת הסכם
26 הרכישה ביחס לדירה ב', נותרו ע"ש הנתבע רבע מהזכויות בדירה זו, ואילו יתר הזכויות
27 נרשמו ע"ש גרושתו של האיש, בהתאם להסכם שנכרת ביניהם.

28

29 כך או כך, בהתאם להסכמה דיונית בין הצדדים ובין גרושתו של האיש, הסכימה האשה
30 להחלת טענותיה (ביחס לדירה זו) רק על חלקו הרשום של האיש בדירה.

31

32

33

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

תמ"ש 2990-07 פלוגית נ' אלמוני
בפני כב' השופט יהורם שקד

- 1 4. לאחר הגשת התביעה דכאן, התברר כי קודם להגשתה, פנתה האשה לבית משפט בצרפת
2 ועתרה לחלוקת רכושם המשותף של הצדדים. עוד התברר כי האשה עתרה מלפני בית
3 המשפט הצרפתי לכלול גם את שתי הדירות הנ"ל במסגרת חלוקת הרכוש המשותף. כיוון
4 שכך, בהחלטתי מיום 6.9.11 הוריתי, בין היתר, כי העתירות להן עתרה האשה תמשכנה
5 להתברר בבית המשפט המוסמך בצרפת, נוכח קיומו של עניין תלוי ועומד (Lis alibi
6 pendens) בבית המשפט הצרפתי.
7
- 8 5. ביום 22.5.14 פנתה האשה לבית משפט זה בעתירה למתן פסק דין משלים, תוך העלאת
9 טענה לפיה בית המשפט הצרפתי קבע לאחרונה כי לא לו הסמכות לדון בענייני רכוש המצוי
10 בישראל. לפיכך, הוסיפה האשה וטענה כי השיקול אשר הביא את בית משפט זה שלא
11 להכריע בתובענה גופה (עניין תלוי ועומד) איננו קיים ועוד ולכן, לא רק שאין מניעה ליתן
12 פסק דין בתובענה, אלא אף יש הכרח לעשות כן.
13
- 14 6. להשלמת התמונה, יוער כי זכויות האיש בשתי הדירות נמכרו זה מכבר, ותמורתן מוחזקת
15 בחשבון נאמנות ע"ש ב"כ הצדדים. נכון למועד הגשת הסיכומים הסכום אשר מוחזק
16 בנאמנות מגיע לכדי כ 2.27 מיליון ₪.
17
- 18 **ב' – טענות הצדדים:**
19
- 20 7. טענות הצדדים הינן רבות ומגוונות והן באו לידי ביטוי בעשרות רבות של עמודי מלל (לא
21 כולל אסמכתאות) ומטבע הדברים, אתן ביטוי אך ורק לעניינים הצריכים לפסק דין זה.
22
- 23 8. להלן עיקר טענות האשה:
24
- 25 א. משבית המשפט הצרפתי החליט כי לא לו הסמכות לדון בנושא תובענה זו
26 (חלוקת זכויות האיש בדירות), הרי שעל בית המשפט לעשות כן מתוך סמכות
27 מלאה.
28
29
30
31

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

תמ"ש 2990-07 פלוגית נ' אלמוני

בפני כב' השופט יהורם שקד

- 1 ב. הדירות נרכשו לאחר נישואי הצדדים ובתקופת החיים המשותפים, ולפיכך יש
2 לראות בזכויות האיש בדירות כזכויות בנות שיתוף. מוסיפה האשה וטוענת כי
3 עפ"י הדין הצרפתי החל על הצדדים (אשר להוכחתו צורפה חו"ד), אין כל
4 משמעות למקור מימון הדירות ודי בכך כי אלו נרכשו בתקופת החיים
5 המשותפים כדי להביא לשיתוף מלא בזכויות, ובתנאי שלא נערך הסכם ממון.
6
7 ג. לחילופין, אף ייקבע כי הדין הזר לא הוכח, הרי שמכח חזקת שוויון דינים, יש
8 להחיל על זכויות האיש בדירות את הוראות חוק יחסי ממון בין בני זוג, תשל"ג
9 1973 (להלן: "חוק יחסי ממון") ולקבוע את זכויותיה של האשה.
10
11 ד. לחילופין, בין הצדדים חל שיתוף ספציפי בשתי הדירות הללו, ולפיכך, זכאית
12 האשה למחצית שוויון.
13
14 9. להלן עיקר טענות האיש:
15
16 א. הסמכות לפסוק בעניין זה נתונה לבית המשפט הצרפתי. האיש כופר בטענת
17 האשה לפיה בית המשפט הצרפתי קבע כי הוא נעדר סמכות לפסוק בעניין.
18
19 ב. חו"ד שהגישה האשה לא נערכה כדין ולכן אין היא רשאית להיבנות ממסקנות
20 חו"ד זו.
21
22 ג. הדירות נרכשו ממקורותיו הפרטיים של האיש אשר באו לו טרם נישואיו
23 לאשה ולכן, אין לאשה חלק ונחלה בדירות ובזכויות האיש בדירות.
24
25 ד. בין הצדדים לא הייתה כוונת שיתוף ספציפית בדירות שנרכשו, מה גם
26 שהזכויות בהן נרשמו ע"ש האיש בלבד.
27
28 ה. אף אם יוחלט כי כספי התמורה הינם חלק מהרכוש המשותף, הרי שחלוקתו
29 בפועל צריכה להתבצע יחד עם יתר זכויות וחובות הצדדים, ותוך התחשבות
30 בכל אלו, והכל במסגרת הליכי חלוקת הרכוש המתנהלים בבית המשפט
31 הצרפתי.
32

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

תמ"ש 2990-07 פלונית נ' אלמוני
בפני כב' השופט יהורם שקד

ג' – דיון:

- 1
2
- 3 10. ההליך שבפני נפתח בשנת 2007. יחד עם זאת, וכפי שיפורט להלן, התקיימו הליכים
4 מקבילים בבית משפט בצרפת וכפועל יוצא, ניתנה על ידי החלטה אשר השהתה את בירור
5 התובענה נוכח קיומו של עניין תלוי ועומד. לאחרונה, פסק בית המשפט בצרפת כי לא לו
6 הסמכות לדון בנושא תובענה זו, ולכן שבו הצדדים וטענו בפני וביום 18.3.15 הוגשו אחרוני
7 הסיכומים.
- 8
- 9 11. להלן אדון בסוגיית הסמכות, בסוגיית הדין שיש להחיל על המקרה וכן בסעד שראוי לתיתו
10 בנסיבות המקרה.
- 11
- 12 (1) למי הסמכות לדון בתובענה זכאן?
- 13
- 14 12. כפי שנכתב לעיל, בהחלטתי מיום 6.9.11 קבעתי כי הסמכות לדון בנושא התובענה נתונה
15 לבית המשפט הצרפתי (ר' החלטתי הנ"ל ונימוקיה) נוכח קיומו של עניין תלוי ועומד. דא
16 עקא, אין משמעות החלטתי זו כי לעולם לא יהיה בית המשפט בישראל בעל סמכות לדון
17 בתובענה, אלא משמעותה הייתה כי לעת ההיא, משבית המשפט הצרפתי החל לדון
18 בתובענה, לא יידון בה גם בית המשפט הישראלי.
- 19
- 20 13. לאחר מתן החלטתי זו, קבע בית המשפט הצרפתי בהחלטתו מיום 10.12.13: "הנני קובע
21 שאין זהו המקום להחליט לגבי העיקול ובעקבותיו החלוקה של הסכומים שהתקבלו
22 בתמורה למכירת הנכסים המצויים בישראל הדירות שבישראל" (עמ' 9 לפסק הדין,
23 הדגשה לא במקור).
- 24
- 25 14. במצב דברים זה, אין לומר כי דוקטרינת 'עניין תלוי ועומד' ממשיכה לחול. פשיטא, משנושא
26 מסוים נפל ואינו נתון עוד להכרעתו של בית המשפט הזר, הרי שאין לומר עליו כי עודנו תלוי
27 או עודנו עומד. לפיכך, הטעם העיקרי להסרת ידיו של בית המשפט בישראל מלדון בתובענה
28 זו נופל וכפועל יוצא, קמה לבית המשפט בישראל הסמכות המלאה לדון בתובענה זו.
- 29
- 30 בהקשר זה אני רואה לציין כי המשך דבקותו של האיש בטענה לחוסר סמכותו של בית
31 משפט זה, נגועה בחוסר תום לב, שהרי אם תתקבל טענתו של האיש, לא תימצא כל ערכאה
32 שלה סמכות לדון בתובענה ואין צורך להרחיב.
- 33

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

תמ"ש 2990-07 פלוגית נ' אלמוני
בפני כב' השופט יהורם שקד

15. אשר על כן, אני קובע כי בנסיבות המקרה, ובשים לב להחלטתו של בית המשפט הצרפתי שצוטטה לעיל, הרי שלא רק מן הראוי שבית המשפט ידון בתובענה אלא אף שמן ההכרח לעשות כן.
16. מכל המקובץ לעיל, אני קובע כי הסמכות לדון בתובענה הינה לבית משפט זה.
- (1) מהו הדין שיש להחיל על התובענה.
17. סעיף 15 לחוק יחסי ממון קובע כי: **"על יחסי הממון בין בני זוג יחול חוק מושבם בשעת עריכת הנישואין..."** משאין חולק כי מקום מושבם זה של הצדדים הינו צרפת, הרי שיש להחיל עליהם את הדין הצרפתי.
18. הדין הינו מן המפורסמות שאיננו מצריך ראיה, אולם לא כך ביחס לדין הזר. הדין הזר, מחייב הבאת ראיה על ידי הטוען להחלתו של הדין הזר (ר' ע"א 406/62 **סלים ששון זילכה נ' נעים יוסף**, פ"ד יז 904, 909; מ' שאוה, **'טיבו ואופן הוכחתו של הדין הזר במשפט האנגלו-אמריקאי ובמשפט הישראלי'**, עיוני משפט ג (תשל"ד) 725, 736, להלן: **"שאוה"**).
19. האשה צירפה חו"ד לדין הזר, ערוכה על ידי עו"ד דלפין גודאר, ממנה עולה כי בהיעדר הסכם ממון בין הצדדים, מתכונת השיתוף חלה באופן אוטומטי. במקרה דנן, וכפי שאף הצהיר בפני האיש, הצדדים לא ערכו ביניהם הסכם ממון (ר' פרוטוקול מיום 13.3.11, עמ' 37, ש' 9-5).
- עוד קובעת חו"ד כי עפ"י הדין הצרפתי: **"שיתוף הנכסים כולל את הרכישות שבוצעו על ידי בני הזוג יחד או לחוד במהלך נישואיהם הן מפרי יגיע כפיהם האישי והן מחסכונות שמקורם בפירות ובהכנסות מנכסיהם - הם"** (סעיף 1401 ל *Code Civil*).
- עוד נכתב בחו"ד כי סעיף 1405 ל *Code Civil* קובע כי בכל הנוגע לנכסי נדל"ן (כפי במקרה דנן) יוצאו מגדר השיתוף אך ורק נכסים: **"שהיו בבעלות או בחזקת בני הזוג במועד עריכת הנישואין, או אלה שהם קיבלו במהלך הנישואין עקב ירושה, מתנה או תרומה"**.

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

תמ"ש 2990-07 פלונית נ' אלמוני
בפני כב' השופט יהורם שקד

- 1 יוצא, אפוא, כי בהתאם לחו"ד, מאחר ושתי הדירות נשוא דיון זה נרכשו במהלך הנישואין,
2 שלא מכספי ירושה, מתנה או תרומה, הרי שהן בנות שיתוף.
3
- 4 21. האיש טען כנגד חוות הדעת, לרבות כנגד מומחיותה ומקצועיותה של עו"ד גודאר ונגזרת
5 מכך לאי החלתו והוכחתו של הדין הזר ע"י האישה.
6
- 7 22. יודגש כי ככל שהאיש היה סבור כי חוות הדעת שהוגשה על ידי האישה כבר ביום 23.02.10
8 נעשתה שלא כדין ואינה יכולה לעמוד ולשמש כ"חוות דעת" להחלתו של הדין הזר, מן
9 הראוי שהיה עושה מעשה, לרבות בניסיון להגיש חו"ד נגדית או למצער, היה עותר למינוי
10 מומחה מטעם בית המשפט לדין הזר או שהיה מבקש לחקור את עו"ד גודאר על חוות דעתה
11 או היה עושה כל דבר אחר שהיה בו לאשש את טענתו.
12
- 13 23. אמנם, נטל ההוכחה במשפט זה הינו על התובעת, אולם אין משמעות הדבר כי לנתבע היתר
14 לשבת מבלי מעש, לטעון כנגד חו"ד ולא להעלות כל טענה פוזיטיבית ביחס להליך זה. רוצה
15 לומר, לא אוכל לראות בעין יפה התנהלות של בעל דין הצופה על ההליך משל ההליך לא נוגע
16 לעניינו כלל.
17
- 18 24. לעניין זה, לא אוכל שלא להיזכר בדבריו של כב' השופט י' עמית בע"מ (חיי) 403/06 **פלונית נ'
19 פלונים** (פורסם בבנו, 8.3.07), לאמור: **"הדין המהותי הולך אחר הדין הראייתי, ועל
20 בעל דין להוכיח טענה המקדמת את עניינו - ע"א 210/88 החברה להפצת פרי הארץ נ'
21 הועדה המקומית לתכנון ובנייה כפר סבא, פ"ד מו(4) 627, 642 (1992); ע"א 1845/90 רוני סיני נ'
22 מגדל חברה לביטוח בע"מ, פ"ד מ"ז(5) 661, 681 (1993); ע"א 1842/90 בר-לב נ' פנינה (לוינסון)
23 רפפורט, פ"ד מח(5) 211, 234 (1994); ע"א 4612/95 מתתיהו נ' שטיל, פ"ד נא(4) 769, 780
24 (1997). במקרה שלפנינו, המשיבה היא הטוענת לפגמים שנפלו בייפוי הכוח, ועליה
25 הנטל להוכיח טענתה" (שם, סעיף 17 לפסק הדין; הדגשה לא במקור).
26**
- 27 25. לפיכך, הגעתי לכלל דעה כי אין האיש יכול להיבנות מטענות נגד חוות הדעת לעניין הדין
28 הזר ובה בשעה לא להגיש חוות דעת נגדית או לא לעשות דבר ניסיון לבירור מהו הדין הזר
29 אותו הוא טוען, לא כל שכן, כאשר לאיש נגישות זמינה לעורכי דין צרפתיים המייצגים אותו
30 בהליך מקביל בצרפת.
31

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

תמ"ש 2990-07 פלוגית נ' אלמוני

בפני כב' השופט יהורם שקד

- 1 26. עורך דין או משפטן העוסקים – בין בפרקטיקה, בין באקדמיה ובין בדרך אחרת – בשיטת
2 המשפט שאותה צריך להוכיח, הינם בעלי כישורים לשמש כעד מומחה שניתן להוכיח
3 באמצעותו דין זר.
4
- 5 מובן שמידת מומחיותו והמשקל שיש לייחס לה הם עניין הנתון להערכת בית-המשפט.
6 בדרך-כלל, אם עדות זו איננה נסתרת בראיה אחרת, ייטה בית-המשפט לקבלה, אלא אם על
7 פניה איננה משכנעת (ע"א 6796/97 ברג יעקב ובניו (רהיטים) בע"מ נ' Berg East Imports
8 Inc, פ"ד נד(1) 697; שאוה, 744).
9
- 10 27. יוצא אפוא כי הראיה היחידה העומדת בפניי בנוגע להוכחת הדין הצרפתי היא חוות הדעת
11 של עו"ד גודאר לפיה מתכונת השיתוף חלה באופן אוטומטי על בני הזוג, קרי: יש להכליל
12 את זכויותיו של האיש בדירות במסגרת הרכוש המשותף של בני הזוג.
13
14
- 15 28. למעלה מן הצורך, אף אם נלך לפי גישתו של האיש נגיע לכלל מסקנה זהה. לגישת האיש
16 הדין הזר לא הוכח ואין להחילו. יחד עם זאת, הפסיקה קבעה כי ככל שהדין הזר לא הוכח
17 בהתאם לסעיף 15 א' לחוק יחסי ממון, ניתן יהיה להחיל את חזקת שוויון הדינים (ע"א
18 7687/04 מרדכי ששון נ' זוהר ששון (פורסם בנבו, 16.2.05)). בהתאם לאותה חזקה, ניתן
19 יהיה להניח כי הדין הצרפתי, זהה לדין הישראלי.
20
- 21 29. בטרם אפנה למסקנה, חשוב מאד להזכיר כי חרף טענתו של האיש בדבר רכישת הדירות
22 מכספים שצבר טרם נישואיו לאישה, לא הביא האיש בדל ראיה להוכחת טענתו, ובכלל זה
23 לא הציג בפני בית המשפט כל תשתית ראייתית בדבר מסלול הכספים ששימשו לרכישת
24 זכויותיו בדירות. משכך, טענתו של האיש כי הכספים לרכישת הדירות באו לו מנכסים שהיו
25 לו טרם הנישואין, נדחית.
26
- 27 30. כיוון שכך, בין אם נחיל את הדין הצרפתי כפי שנטען והוכח על ידי התובעת ובין אם נחיל
28 את הדין הישראלי, התוצאה תהא זהה, ואנמק:
29
- 30 א. בהתאם לדין הצרפתי – מאחר והזכויות בדירות הגיעו לנתבע לאחר הנישואין,
31 עסקינן בזכויות שיש להביאן בחשבון בעת חלוקת כלל הנכסים בין הצדדים.
32

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

תמ"ש 2990-07 פלונית נ' אלמוני

בפני כב' השופט יהורם שקד

- 1 ב. בהתאם לדין הישראלי – מאחר ועסקינן בזכויות שהגיעו לנתבע לאחר
2 הנישואין, ומאחר והנתבע לא הוכיח כי יש להחריג נכסים אלו ממסת הנכסים
3 שיש לאזן (ר' ס' 5(א)(1) ו ס' 5(א)(3) לחוק יחסי ממון), הרי שיש להביאן
4 בחשבון בעת חלוקת כלל הנכסים בין הצדדים.
5
- 6 31. מן המקובץ עולה כי יש להכליל את הכספים שהתקבלו מעבור מכירת זכויות האיש
7 במסגרת חלוקת הרכוש הכוללת בין הצדדים, כפי שתיערך בבית המשפט בצרפת.
8
- 9 32. אזכיר רק כי במסגרת תביעתה, עתרה האשה כי ייקבע שהיא שותפה עם הנתבע בזכויותיו
10 בדירות בחלקים שווים מכח הדין הכללי, ואם לדייק, מכח שיתוף ספציפי.
11
- 12 33. אמנם, שיתוף ספציפי ייתכן בין בני זוג שחלות עליהן הוראות חוק יחסי ממון ואולם לשם
13 כך, אין די בקיומם של נישואין בלבד, אלא על העותר להחלת שיתוף ספציפי להידרש
14 ולהוכיח את טענתו (ר' בהרחבה חיבורי 'חוק יחסי ממון, הנחלץ מפגיעתו הרעה' (פורסם
15 בנבו)). חרף העובדה כי רמת ההוכחה ודיות הראיות הדרושות לשם כך נמוכות בין בני זוג,
16 אין משמעות הדבר משום הורדת הרף הראייתי לכדי מינימום.
17
- 18 34. האישה ציינה בסיכומיה כי דירה ב' נרכשה בעצה אחת עמה ותוך מעורבותה הן בבחירת
19 הדירה, הן בריהוטה והן בכתיבת מסמך להעברת הכספים לבא כוחם של הצדדים לצורך
20 תשלום התמורה וכו'. חרף כל זאת, ובכל הכבוד, אינני סבור כי עלה בידי האשה לעמוד
21 בנטל ההוכחה להיותה שותפה בדירה.
22
- 23 בנסיבות שבהן לבני הזוג לא היה חשבון משותף, הדירה נרשמה ע"ש האיש בלבד, האישה
24 לא הייתה נוכחת במעמד חתימת הסכם המכר, האישה לא השתתפה בהחזר הלוואת
25 המשכנתא שנלקחה לרכישת הדירה, ומעל לכל – האשה לא הציגה כל ראיה להסכמה בין
26 הצדדים לפיה הדירה תהא משותפת לשניהם – הרי שלא אוכל לקבוע שיתוף ספציפי ביחס
27 לדירה זו.
28
29
30
31
32

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

תמ"ש 2990-07 פלוגית נ' אלמוני
בפני כב' השופט יהורם שקד

ד' – סיכומם של דברים:

35. לאור כל האמור לעיל, הריני להורות כדלהלן:

א. הכספים המוחזקים בנאמנות (תמורת מכירת הדירות), הינם כספים שיש להביאם בחשבון בעת חלוקת הרכוש הכוללת בין התובעת לבין הנתבע.

ב. מאחר וחלוקת כלל הרכוש מתבררת בפני בית המשפט בצרפת, הרי שכספים אלו יובאו בחשבון ככספים שיש לכלול במסגרת חלוקת הרכוש בין הצדדים.

ג. לנוכח התנהלותו של הנתבע, כפי שפורט לעיל, ואף בשים לב לתוצאת פסק הדין, מצאתי לנכון לחייב את הנתבע בשכ"ט עו"ד בסך כולל של 35,000 ₪.

ד. ניתן לפרסום בהשמטת פרטים מזהים.

ניתן היום, י"א אייר תשע"ה, 30 אפריל 2015, בהעדר הצדדים.

יהורם שקד, שופט